

noemen van een definitief bestuur. De medicus onthoude zich hiervan, en diene alleen na ontvangen uitnoodiging van advies.

Bij de oprichting van de vereeniging te Beerta stelde ik voor de zogenoemde „arbeiders”, dat zijn de arbeiders die het landbouwwerk verrichten, vrij te stellen van betaling der contributie. Dit voorstel wekte een levendig protest van den kant van deze groote klasse der bevolking, die bij monde van den Voorzitter van het ziekenfonds verklaarden in deze zaak geen aalmoes te willen ontvangen, veel liever een kleine contributie te willen betalen. Het minimum der contributie werd alsnu bepaald op 25 cents en klimt op tot f 2.50. Volgens dezen maatstaf traden na eenige propaganda alleen in het dorp Oude Beerta met ruim 2200 zielen 350 leden toe.

De vereeniging bestaat nu twee jaren en ik heb alle reden om mij te verheugen in den maatregel om zoo weinig mogelijk en met name slechts de bedeelden van contributie-betaling vrij te stellen. Fier en met opgerichten hoofde gaat nu de geringste arbeider naar den magazijnmeester om zijn windkussen, croupketel, inhalatietoestel, ziekenstoel, ijzeren ledikant, enz. te halen, waarop hij evengoed recht heeft als de burgemeester. En ik deelde in de vorige maand volkomen in het zelfbewustzijn van een weduwe die thuis haar dochter, een dienstmeisje, verpleegde die aan febris typhoïdea leed en aldus tot mij sprak: „Meneer, als Grietje een windkussen nodig heeft, moet meneer het zeggen, want ik betaal ook mien kwartje aan dat Gruine Kruus”. En het windkussen en de ziekenstoel die zij ontving waren haar niet geschonken, maar maakten een deel uit van haar eigendom, waar zij niemand voor te danken heeft.

Ik ben daarom van meening dat men in deze zaak slechts de bedeelden en de armlastigen tot de onvermogenenden moet rekenen. Het Groene Kruis moet over geheel Nederland gemaakt worden tot een volkszaak en niet tot een betoon van liefdadigheid!

Aan het einde van deze regelen een eeresalut aan POOLMAN EN FLEISCHER voor hun onvermoeide pogingen in dit overgroot volksbelang!

Beerta, 23 November 1903.

B. SLINGENBERG.

Timor Koepang, 30 September 1903.

Geachte Redactie!

In n°. 4 van 25 Juli jl. heeft collega KOCH de vriendelijkheid, de door mij in het *Indisch Geneeskundig Tijdschrift*, n°. 5 van 1901 gegeven methode tot „operatie van leverabsces in één tempo, bij afwezigheid van adhaesies” te vermelden als een z. i. zeer praktischen raad. Hiermede kan ik mij slechts vereerd gevoelen, doch moet tot mijn spijt het aantal ingezonden stukken vermeerderen, ten einde een paar opmerkingen te kunnen maken, naar aanleiding van het verder door collega KOCH in verband hiermee gezegde (zie de noot op blz. 194).

„Een zeer praktischen raad gaf collega PRUUS: (dubbele punt). In moeilijke gevallen, waar men met slechte assistentie opereert, zoodat het aanhechten der lever niet gelukt, kan men eenvoudig . . . enz.”. Het geeft, natuurlijk tegen de bedoeling van collega KOCH, maar het geeft toch den indruk, als

of ik dit zoo gezegd had; waarom ik er prijs op stel, dit in uw tijdschrift te redresseeren. Ik wierp toch geenerlei schuld op de assistentie, wat mij zeker niet gepast zou hebben, doch zeide op blz. 728: „operatie in één tempo met hechting van de sereuse vliezen is niet ieders werk. De hechting van lever aan diaphragma mislukte mij volkomen”.

De tegenstelling is dus niet, wat kan bij goede en wat bij slechte assistentie, maar wat kan de geoefende chirurg en wat de gewone practicus. Voor dezen laatste „die toch ook af en toe een leverabsces moet opereeren” (blz. 727) gaf ik mijn advies.

Collega KOCH was te beleefd, toen hij aan gebrekkige assistentie toeschreef, wat ik alleen noemde, gemis aan vaardigheid (blz. 729, 2de alin.). Mogelijk heeft zijn geheugen hem misleid, het woord assistentie („zonder deskundige assistentie”) komt slechts aan het slot van mijn stukje voor, doch in een geheel ander verband. Over de zaak zelve nog dit.

Collega KOCH maakt de opmerking, dat uit de gemaakte opening later weer etter zal vloeien en bij de bekende verplaatsing van de lever na de ontleding van het absces zal dit gevaar opleveren voor infectie van het peritoneum. Ik laat echter den troicart (de canule natuurlijk) liggen en tamponneer daaromheen de wond. Misschien heb ik dit niet duidelijk genoeg doen uitkomen, doch dat dit de bedoeling was blijkt hieruit, dat ik op blz. 730 schreef: „Wie bang is voor infectie van uit den tampon, kan op de troicartcanule een slang plaatsen en zoo den etter afleiden naar buiten”.

Tot zoover mijn bedenkingen. Voor wie in de zaak belang stelt het volgende resumé.

Men klieft borst- of buikwand tot op de lever. Is men niet vaardig genoeg tot of vertrouwt men niet genoeg op het aanleggen van serosahechtingen (Koch noemt dit „moeilijk”, Kocher vindt zelfs noodig, daartoe twee ribben te reseceeren, ten einde meer ruimte te hebben) en brengt de toestand van den lijder mee, dat niet gewacht kan worden op secundaire adhaesievorming, dan steekt men den troicart in, tamponneert er omheen en verbindt. Na twee dagen heeft de van etter doortrokken tampon krachtig geprikkeld, zijn er voldoende adhaesies en opent men het absces verder zonder gevaar. Men combineert dus de voordeelen van incisie en troicartmethode, zonder de gevaren van de eerste en de besliste nadeelen van de laatste.

Met dank voor de plaatsing, hoogachtend

t. t.

H. S. PRUIJS.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officieele verslagen, enz.

Door de Regeering is bij de Tweede Kamer ingediend een wetsontwerp houdende bepalingen ter voorziening tegen hinderlijke of schadelijke waterverontreiniging („Wet tegen waterverontreiniging”). Zooals men weet is in 1897 een Staatscommissie benoemd tot voorbereiding van maatregelen tegen verontreiniging van openbare wateren, waarvan het rapport in 1901 ver-